

Project KWA+ - Uitbreiding naar een Klimaatbestendige WaterAanvoer Midden-Nederland stap 1

Najaar 2024, nummer 13

Hierbij ontvangt u de laatste halfjaarlijkse nieuwsbrief over KWA+, een gezamenlijk project van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Hoogheemraadschap van Rijnland. Dit project valt onder het landelijk Zoetwaterprogramma. Het project is bijna klaar. In februari 2025 ronden we deeltraject Lopikerwaard als laatste af.

Link KWA-pagina op HDSR-internetsite:
www.hdsr.nl/kwa

De KWA+ maatregelen in één oogopslag

De maatregelen op hoofdlijnen:

Extra wateraanvoer vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal: aanleg opstelplaatsen voor mobiele pompen (bij Zuidersluis en Caspargouw) en nieuwe inlaat (bij gemaal Haarrijn);

Vergroten doorvoer in het systeem: Verruimen doorstroming bij vernauwingen (Doorslagsluis Nieuwegein, stuwen/bruggen bij Polsbroek en bruggen bij Wierickeschans). Over grote lengte verdiepen en verbreden van watergangen (Gekanaliseerde Hollandse IJssel en route door Lopikerwaard);

Voorkomen wateroverlast tijdens inzet KWA (langs Leidsche Rijn - Oude Rijn en in Park Oudegein).

Traject Lopikerwaard

Laatste werkzaamheden deelproject Lopikerwaard

In de Lopikerwaard hebben we veel verschillende maatregelen uitgevoerd. Het baggeren is inmiddels afgerond. Het afgelopen half jaar hebben we o.a. palenrijen, beschoeiingen en bruggen aangelegd. Ook hebben we watergangen verbreed en geherprofileerd.

Aanvoer van de palen.

Aanbrengen palenrij om het talud te versterken.

Aanbrengen beschoeiingen, palenrijen en natuurvriendelijke oevers

Op het traject hebben we enkele kilometers beschoeiingen, natuurvriendelijke oevers en palenrijen aangelegd. De natuurvriendelijke oevers hebben als doel om waterkwaliteit te verbeteren. De palenrijen zijn in het onderwatertalud aangebracht en zorgen voor een stabiel talud. Zo beperken ze de kans op afschuiving van grond vanaf het land.

Verbreden watergang.

Verbreden en herprofileren watergangen

We hebben niet alleen gebaggerd op verschillende locaties in het gebied. Ook zijn watergangen verbreed en herprofileerd. Dit is nodig, zodat er meer water door de watergangen kan stromen. Het vrijkomend materiaal is verplaatst naar een gronddepot. Hier blijft de grond liggen tot het is ingedroogd. We hebben met omliggende agrariërs afspraken gemaakt dat ze deze grond daarna kunnen gebruiken.

Op een aantal locaties was er een risico op bodemopbarsting. Om dit te voorkomen hebben we in de watergang kleilagen aangebracht. De uitvoering hiervan is goed verlopen.

Nieuwe voetgangersbrug (links) en nieuwe landbouwbrug (rechts)

Nieuwe bruggen geplaatst

Over de Lansing is een nieuwe, grotere brug geplaatst. Dit was nodig, omdat het doorstroomprofiel van de Lansing verbreed is. De brug is prefab geproduceerd en in delen aangevoerd en geplaatst.

Ten noorden van Polsbroek is een nieuwe voetgangersbrug geplaatst, omdat de oude brug aan vervanging toe was. Ook hier was het nodig om een grotere brug terug te plaatsen. In het leuningwerk is gebruik gemaakt van touw als verwijzing naar de voormalige touwindustrie.

Het kenmerkende lijnenpatroon: samenhangend systeem van weteringen (midden), sloten en grasland.

Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

Een aantal van de maatregelen voor het project heeft effect op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied. Het uitgangspunt bij dit project is geweest om het verlies aan landschappelijke waarden zoveel mogelijk te beperken en als dat niet lukt, te compenseren. Dit hebben we gedaan op basis van een cultuurhistorisch rapport en via gesprekken met de landschapsspecialisten van de provincie Zuid-Holland.

Door kades zo minimaal mogelijk te vergraven hebben we het huidige lijnenpatroon van sloten kunnen behouden. Daarnaast hebben we het ontwerp aangepast, waardoor oude molenplaatsen zo veel mogelijk herkenbaar zijn gebleven.

Compensatie

Door de verbreding van een watergang werd een agrarisch perceel zo smal dat het niet meer te bewerken was. Daarom was het nodig een lengtesloot te dempen tussen twee percelen. Verder was het onvermijdelijk om een kade te verlagen en te versmallen.

Als compensatie van het verlies van deze landschappelijke waarden is gekozen om de landschappelijke beleving te vergroten. We gaan hier invulling aan geven door een online wandeling te maken, waarbij het landschap centraal staat. We combineren een bestaande wandelroute in de Lopikerwaard met beelden en verhalen over het gebied.

Naast de landschappelijke en cultuurhistorische waarden compenseren we ook de natuurwaarden. We hebben op meerdere kades kruiden- en faunarijk grasland ingezaaid.

Afronden werkzaamheden

Als gevolg van het natte najaar 2023 en voorjaar 2024 bleek het lange tijd niet mogelijk om over de percelen te rijden om grond af te voeren. Ook duurde het lang voordat de vrijgekomen grond voldoende was gedroogd om deze te kunnen transporteren. Daardoor lopen de werkzaamheden uit. We verwachten nog tot februari 2025 bezig te zijn in het gebied.

Leuk om te weten

- Er is 39.254 m³ gebaggerd, 4 km oever verstevigd met 8.000 palen, 54.171 m³ grond ontgraven en hergebruikt. En we voeren nog 29.000 m³ uit. Bekijk het filmpje van de aannemer met drone beelden om een indruk van de werkzaamheden te krijgen.
[Werkzaamheden Lopikerwaard KWA+](#)
- De datum van oplevering van het hele project KWA+ is gepland op 15 mei 2025.
- Het testen van de KWA-route staat gepland voor het voorjaar van 2025.